2. Warba sisse kaswanud küüs.

Wõta teraw klaasi tükike ja kaabitse sellega küüs pikuti keskpaigast õhukeseks, lõika siis küüne otsa seest käärukene wälja, nii et mõlemad nurgad pikemaks jäewad. Kui küüs oma mõlemate pooltega juba liha sisse on kaswanud, siis tõsta teda ettewaatlikult luust pilwa otsakesega ülesse ja pista sinna kohale karboolõliga, tsinksalwiga ehk cold-creamiga märjaks tehtud linane narmas alla. Seda uuenda kaks korda päewas, kui haaw terweks saab.

---

3. Halwaste lõhnawad jalad.

Higistawaid jalgu pese iga päew leige weega, mille sisse 2 toobi peale 1 lusika täis lõhnawat äädikat (aromatischer Essig) ehk ½ theelusika täit salitsiili haput pantakse. Kui palju mitte nii peseda ei saa, siis pese neid iga õhtu natuke lõhnawa äädikaga. Peale seda ptab iga päew sokkisi wahetatama ja enne seda nende sisse natuke järgmist pulbrit riputatama:

Wõta 90 jagu peeneks õerutud talkumi, 3 jagu jõuujahu (tärklist), 7 jagu salitsiilhaput.

Seda pulbrit wõib ka halwaste lõhnawate kaenla aukude wõi õlaaluste higistamise wastu pruukida. Higistawaid õlaalusi wõib ka igapäewase pesemise järele glitseriin-mandlileetetega (Glycerinmandelkleie) tolmutada.

---

4. Kõrwetuste ehk põletuste wastu.

Kui sa haput, raswast ehk waaratand toitu oled söönud, siis tunned sa sagedaste, et kõhust põletawad ja soojad wedelikud rindu ehk kurguni ülesse tulewad. Selle wastu wõta üks theelusika täis süehaput magneesiat (Kohlensaure Magnesia) klaasi weega sisse; wõid ka kuiwa magneesiat wõtta. Ära pruugi raswast ega haput söökt ega ka haput jooki, joo sagedaste Selters'i wett ehk kui seda ei ole, siis sooja, aga mitte leiget wett.

Hobuse lõua tõbi, lõual olemine, pea taud ehk nõlg.

(Druse syn. Drüse, Catarrhus glandulosus.)

a) Haigus ise.

Nimetatud haigus on hobuse hingamise-nõuude (orgaanide) katte-naha, ila- ehk lima-naha põletik wõi katarr (Catarrh). Selle haiguse juures jäewad enam ehk wähem ka kõri sõlme ümberkaudsed kaela rahud (tiirud ehk lõua tiirid) haigeks. Kui limanahk haigeks jäenud, siis tungib haiguse ila kergeste toiduwedeliku soonekestesse (Lymphgefäße) ning jõub siit kaela rahudesse wõi tiirudesse ja sünnitab seal ning ümberkaudses libas põletiku. Hobuse juures laguneb se haigus iseäranis kergeste laiale, sest et temal palju niisuausi toiduwedeliku nõuukesi on. On hingamise nõuude lima-nahk selle põletiku kätte haigeks jäenud, siis sünnitab ta rohkem lima, kui loomulik. Esite on se lima wedel ja selge, lähäb aga paari päewa jooksul paksuks ja walgias-kollakaks ehk robeliseks. Põletik ise laguneb nüüd üle kõikide pea sees olewate lima-nahkade ja ka weel üle silma naha laiale. Köha on esiotsa walus ja kuiw, lähäb aga pärast poole kergemaks. Lõuabaige hobune on enamiste ikka palawikus, tihti ka esiotsa uimane. Kõrisõlme ümber olewate kaela rahude põletik sünnitab oma ümberringis paistetust, kus juures nimetatud kaela rahud (drüüsid) enamiste mädanema lähäwad.

Kõige rohkem tuleb see haigus noorte (1—3 aastaste) hobuste juures ette, ja iseäranis weel niisuguste juures, kes muidugi lõdwa loomuga ja selle juures weel ära ellitatud on, ka on see haigus käes olewa hambawahetuse juures kardetawam, kui muidu. Tuleb nüüd see haigus ülewal nimetatud tunnismärkidega nähtawalle ja kestawad need märgid mõni päew ilma muude haigusemärkideta edasi, siis on haigus liht lõua tõbi (Catarrhus glandulosus regularis) ja ei ole waja teda palju karta.

Eesti-rahwa Kasuline Kalender 1887, lk. 29